

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobkyně: **A. P.**, bytem Ch. 584, V. n. M., zastoupená JUDr. Jaroslavou Kalendovou, advokátkou se sídlem Hybešova 42, Brno, proti žalované: **Masarykova univerzita**, se sídlem Žerotínovo nám. 617/9, Brno, o žalobě proti rozhodnutí rektora Masarykovy univerzity ze dne 10.10.2013, č.j. MU-PS/22177/2013/18242/ESF,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

Zdejšímu soudu byla dne 10.12.2013 doručena žaloba, kterou se žalobkyně domáhá prohlášení nicotnosti (eventuálně zrušení) rozhodnutí žalovaného (rozhodnutí rektora Masarykovy univerzity ze dne 10.10.2013, č.j. MU-PS/22177/2013/18242/ESF), kterým bylo potvrzeno rozhodnutí děkana Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity ze dne 21.8.2013, č.j. MU-PS/17146/2013/18242/ESF, o vyměření poplatku ve výši 4 428 Kč za prodlouženou

dobu studia. Žalobkyně se podanou žalobou rovněž domáhá prohlášení nicotnosti (eventuálně zrušení) výše uvedeného prvostupňového rozhodnutí.

I. Podstata věci

Žalovaná svým rozhodnutím (rozhodnutím rektora) potvrdila předchozí rozhodnutí děkana a zamítla žádost žalobkyně o prominutí nebo snížení poplatku za prodlouženou dobu studia, který jí byl stanoven za dalších započatých šest měsíců studia na veřejné vysoké škole (Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity).

Poplatek byl podle žalované stanoven v souladu s § 58 odst. 3 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVŠ“). Žalovaná v napadeném rozhodnutí reflektovala rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 16.5.2013, č.j. 62 Af 38/2012-215, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4.7.2013, č.j. 7 As 41/2013-37, a uvedla, že jí zákon ukládá povinnost poplatků za prodlouženou dobu studia stanovit. Vzhledem k nemožnosti řádného zpětného určení výše poplatku, byl žalobkyni stanoven poplatek v minimální výši 4428 Kč (v zákonem určeném 1,5 násobku základu stanoveného Ministerstvem školství pro příslušný akademický rok). Pokud šlo o žádost žalobkyně o prominutí nebo snížení poplatku, tak ta byla zamítnuta s tím, že žalobkyně v žádosti neuvedla žádné skutečnosti zřetele hodné, které by mohly být důvodem pro snížení poplatku.

II. Shrnutí argumentace žalobkyně

Žalobkyně zpochybňuje pravomoc rozhodovat o výši poplatků za situace, kdy statut Masarykovy univerzity výši poplatků sám neurčuje a deleguje ji na orgán fakulty (Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity). Podle § 58 odst. 6 ZVŠ musí být výše poplatků stanovena ve statutu. Tam však je uvedeno, že o výši poplatků rozhoduje jiný orgán. Taková situace je v rozporu s § 58 odst. 6 ZVŠ (to ostatně uvedl i zdejší soud v rozsudku ze dne 16.5.2013, č.j. 62 Af 38/2012-215, který byl potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 4.7.2013, č.j. 7 As 41/2013-37).

Žalobkyně v této souvislosti namítá, že žalovaná si v době vydání rozhodnutí byla vědoma relevantní judikatury k tomuto tématu a přesto poplatek žalobkyni stanovila. Žalobkyně v této souvislosti podotýká, že adresátem § 58 odst. 3 ZVŠ jsou pouze veřejné vysoké školy, kterým norma ukládá povinnost poplatky vybírat a vymezuje limity pro stanovení jejich výše ve statutu. Podle žalobkyně je neakceptovatelné, aby byla na studenta přenesena odpovědnost za splnění zákonné povinnosti žalované.

V podané replice žalobkyně argumentuje tak, že nový postup žalované je ještě více v rozporu se zákonem, než původní postup, neboť forma placení ani splatnost poplatků nejsou určeny ve statutu veřejné vysoké školy. Navíc výše poplatku nebyla před termínem pro podávání přihlášek ke studiu zveřejněna, jak požaduje § 58 odst. 6 ZVŠ. Žalovaná totiž stanovila výši poplatku až po předchozím prohraném sporu (původně zveřejněná výše poplatku vybírána nebyla; poplatek byl vybírán v částce nižší).

Z výše uvedených důvodů se žalobkyně domáhá prohlášení nicotnosti, eventuálně zrušení napadeného, jakož i jemu předcházejícího rozhodnutí. Na svém stanovisku žalobkyně setrvala po celou dobu řízení před zdejším soudem.

III. Shrnutí argumentace žalované

Žalovaná ve svém vyjádření uvádí, že žalobkyně naplnila všechny podmínky pro překročení standardní doby studia. Vzhledem k tomu, že žalovaná nemohla žalobkyni vyměřit poplatek na základě statutu, byl jí vyměřen poplatek alespoň v zákonem stanovené minimální výši. Žalovaná v tomto ohledu odkazuje na znění ZVŠ, konkrétně na § 58 odst. 3 tohoto zákona, z něhož vyplývá povinnost žalované stanovit poplatek studentovi, který překročí standardní dobu studia.

Žalovaná rovněž namítá, že studenti byli před termínem pro podávání přihlášek ke studiu informováni o výši poplatku za studium. Pokud byl pak vybírán poplatek nižší, nemůže to vyvolat nezákonnost rozhodnutí. Žalovaná tedy popírá důvodnost žaloby a navrhuje její zamítnutí. Na svém procesním stanovisku setrvala po celou dobu řízení před zdejším soudem.

IV. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Zdejší soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná (§ 78 odst. 1 s.ř.s.). Ve věci rozhodl bez jednání, neboť pro to byly splněny podmínky stanovené v § 51 odst. 1 s. ř. s.

Spornou otázkou v předmětné věci je, zda žalovaná byla oprávněna stanovit žalobkyni poplatek za prodlouženou dobu studia v zákonem stanovené minimální výši, přestože ve statutu původně uváděla odlišnou výši a způsob stanovení poplatku.

Podle § 58 odst. 3 ZVŠ studuje-li student ve studijním programu déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu, stanoví mu veřejná vysoká škola poplatek za studium, který činí za každých dalších započatých šest měsíců studia nejméně jedenapůlnásobek základu; do doby studia se započtou též doby všech předchozích studií v bakalářských a magisterských studijních programech, které byly ukončeny jinak než řádně podle § 45 odst. 3 nebo § 46 odst. 3 ZVŠ, přičemž období, ve kterém student studoval v takovýchto studijních programech a v aktuálním studijním programu souběžně, se do doby studia započítávají pouze jednou.

Podle § 58 odst. 2 ZVŠ je základem 5 % z průměrné částky připadající na jednoho studenta z celkových neinvestičních výdajů poskytnutých Ministerstvem školství ze státního rozpočtu veřejným vysokým školám v kalendářním roce. Základ vyhlásí ministerstvo do konce ledna kalendářního roku; základ platí pro akademický

rok započatý v tomto kalendářním roce. Pro výpočet základu slouží údaje za uplynulý kalendářní rok.

Podle § 58 odst. 6 ZVŠ veřejná vysoká škola zveřejní výši poplatků spojených se studiem podle § 58 odst. 1 až 5 ZVŠ pro příští akademický rok před termínem pro podávání přihlášek ke studiu. Výši, formu placení a splatnost poplatků určí statut veřejné vysoké školy.

Podle § 58 odst. 8 ZVŠ rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem podle § 58 odst. 3 nebo odst. 4 ZVŠ se vydává alespoň 90 dnů před splatností poplatku. Rektor může v rámci rozhodování o žádosti o přezkoumání rozhodnutí o vyměření poplatku spojeného se studiem vyměřený poplatek snížit, prominout nebo odložit termín jeho splatnosti s přihlédnutím zejména ke studijním výsledkům a sociální situaci studenta podle zásad uvedených ve statutu veřejné vysoké školy.

Rozhodnutí děkana Ekonomicko-správní fakulty a prorektora Masarykovy univerzity byla vydána 21.8.2013 a 10.10.2013 a povinnost platit poplatek vznikla 29.8.2011. Jak vyplynulo z rozsudku zdejšího soudu ze dne 16.5.2013, č.j. 62 Af 38/2012-215, který byl potvrzen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 4.7.2013, č.j. 7 As 41/2013-37, a týkal se týchž účastníků, úprava vyměřování poplatků obsažená v rozhodnou dobu účinném Statutu Masarykovy univerzity byla shledána nezákonnou. V citovaném rozsudku krajský soud zdůraznil, že „(...) *nelze akceptovat, aby výše poplatků spojených se studiem nebyla určena ve statutu veřejné vysoké školy, ač je tato povinnost vysoké škole uložena zákonem (ZVŠ), a aby zároveň povinnost či pravomoc určení výše poplatků byla realizována nezákonnou delegací na orgán vysoké školy (na rektora) či dokonce v prvním stupni na orgán fakulty (na děkana)*“, jak tomu bylo v posuzované věci. „*Nedodržení pravidel vyplývajících ze ZVŠ při stanovení výše poplatku za prodlouženou dobu studia tedy vyvolává nezákonný způsob stanovení výše poplatku. To způsobuje nezákonnost samotných rozhodnutí o stanovení poplatku za prodlouženou dobu studia v nyní posuzovaných věcech (nezákonný výrok o výši poplatku) a rovněž nezákonnost rozhodnutí žalobami napadených*“. Krajský soud tedy shledal rozhodnutí žalované, jímž byl žalobkyni původně vyměřen poplatek za dalších započatých 6 měsíců studia v částce 15000 Kč podle nezákonného ustanovení statutu, rozporným se zákonem.

Žalovaná tedy ve věci rozhodovala znovu a žalobou nyní napadeným rozhodnutím nestanovila výši poplatku za prodlouženou dobu studia podle nezákonných ustanovení statutu, ale při určení jeho výše postupovala přímo podle § 58 odst. 3 ZVŠ (poplatek stanovila v zákonem stanovené minimální výši).

Byť soud souhlasí se žalobkyní, že citované ustanovení ZVŠ je určeno primárně pro veřejné vysoké školy, neshledává žalovaným zvolený postup nezákonným. Naopak předmětné ustanovení (§ 58 odst. 3 ZVŠ) lze chápat jako „spodní mantinel“ pro určení výše poplatku (je zde určena minimální výše poplatku za prodlouženou dobu studia, kterou lze vybírat). Současně je zde zakotvena povinnost veřejné vysoké škole poplatek vybírat (a logicky z ní vyplývající povinnost studentů, kteří naplní dikci citovaného ustanovení, poplatek platit; tato povinnost je pak explicitně studentům

stanovena ve statutu, kterým soud důkaz v daném řízení neprováděl, neboť jeho obsah znal z předchozího soudního řízení vedeného ve věci týchž účastníků pod sp.zn. 62 Af 38/2012). Je tedy zřejmé, že žalovaná v případě zákonem splněných podmínek musela žalobkyni poplatek stanovit, přičemž stanovená výše poplatku nemohla být nižší, než minimální výše zakotvená v § 58 odst. 3 ZVŠ. Zároveň byla žalobkyně v zákonem předvídané situaci povinna na základě § 58 odst. 3 ZVŠ a čl. 15 statutu poplatek za prodlouženou dobu studia platit, přičemž jak ZVŠ, tak statut uváděl způsob zjištění minimální výše tohoto poplatku.

V daném případě žalobkyně nezpochybňuje, že podmínky pro stanovení poplatku splňuje (není tedy sporu, že žalobkyně ve studijním programu studovala déle, než je standardní doba studia zvětšená o jeden rok v bakalářském nebo magisterském studijním programu) a žalovaná tedy v souladu se ZVŠ musela poplatek stanovit. Za situace, kdy pro rozhodnou dobu účinné znění statutu, které konkrétní výši poplatku mělo určovat, bylo shledáno nezákonným, nebyla jiná cesta, než stanovit žalobkyni poplatek v zákonem určené minimální výši. Takovým postupem nebyla jakkoli dotčena práva žalobkyně, neboť ta si byla povinnosti platit poplatek vědoma (věděla, že podmínky pro jeho stanovení splnila) a současně jí byl poplatek stanoven v minimální zákonem stanovené výši. Jinak řečeno, nižší poplatek by žalobkyni stanoven být nemohl.

Za této situace není rozhodné, že žalovaná předem zveřejnila odlišnou výši poplatku, která bude vybírána (tj. částku stanovenou na základě původního nezákonného postupu). Zveřejněná částka poplatku byla totiž vyšší (a to podstatně), na rozdíl od částky, kterou nakonec žalovaná po žalobkyni požaduje. Takovým postupem tedy žalobkyně nebyla jakkoli zkrácena na svých právech (o povinnosti platit poplatek v určité výši byla předem informována a následně po ní byl požadován poplatek v částce nižší).

Soud k tomu dodává, že žalobkyně by měla přijmout to, že jako studentka, která přesáhla standardní dobu studia, z důvodů které zdejšímu soudu nepřísluší hodnotit, musí nést i nepříznivé následky s tím spojené, tedy i vyměření poplatku za prodlouženou dobu studia. Poplatek za prodlouženou dobu studia přitom nemá primárně sankční charakter, ale spíše charakter stimulační, jež má studenty tímto způsobem motivovat k tomu, aby dokončili studium ve standardní době.

Pokud žalobkyně namítá, že statut nemůže výši a formu placení a splatnost poplatku delegovat na děkana fakulty, ani zde nemůže být žalobkyně úspěšná, neboť se tato námitka vztahuje k předchozímu soudnímu řízení, které zrušilo původní rozhodnutí žalované v této věci (sp.zn. 62 Af 38/2012). Ve vztahu k nyní napadenému rozhodnutí, je však bezpředmětná, neboť v něm nebylo podle nezákonných ustanovení statutu postupováno.

V. Závěr

Je tedy třeba uzavřít, že byl-li žalobkyni v daném případě stanoven poplatek za prodlouženou dobu studia v zákonem stanovené minimální výši, přičemž žalobkyně nezpochybňuje splnění podmínek pro stanovení poplatku, nejedná se o postup

nezákonný a žalobkyně tedy nebyla nijak zkrácena na svých veřejných subjektivních právech.

Soud neshledal žádný z uplatněných žalobních bodů důvodným. Současně nezjistil ani jakoukoli vadu, jež by atakovala zákonnost napadeného rozhodnutí a žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

VI. Náklady řízení

Soud rozhodl o nákladech řízení účastníků podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně ve věci nebyla úspěšná, a proto jí nenáleží právo na náhradu nákladů řízení, to by náleželo procesně úspěšné – žalované. Zdejší soud však nezjistil, že by žalované v souvislosti s řízením vznikly náklady přesahující rámec její běžné úřední činnosti, proto jí náhrada nákladů řízení nebyla soudem přiznána.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 20. července 2015

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

Mgr. Milan Procházka, v.r.
předseda senátu